

Quickscan flora en fauna

Herontwikkeling Lierderholthuisweg te Lierderholthuis

Aveco de Bondt
bezoekadres Podium 9
postbus 2674
postcode 3800 GE Amersfoort
telefoon (0)88 18 66 010
telefax (0)343 52 31 96
e-mail amersfoort@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Herontwikkeling Lierderholthuisweg te Lierderholthuis
projectnummer 183653
projectleider D. Boonstra, MSc.
referentie DBO/183653

opdrachtgever Gemeente Raalte
Team Ontwikkeling & Projecten
Postadres Zwolsestraat 16
8101 AC Raalte
contactpersoon Dhr. H. Scholtheis

status Concept
versie 3.0

aantal pagina's 26
datum 25 februari 2019

auteur D. Boonstra, MSc.

paraaf
gecontroleerd ir. J. Mos

INHOUDSOPGAVE

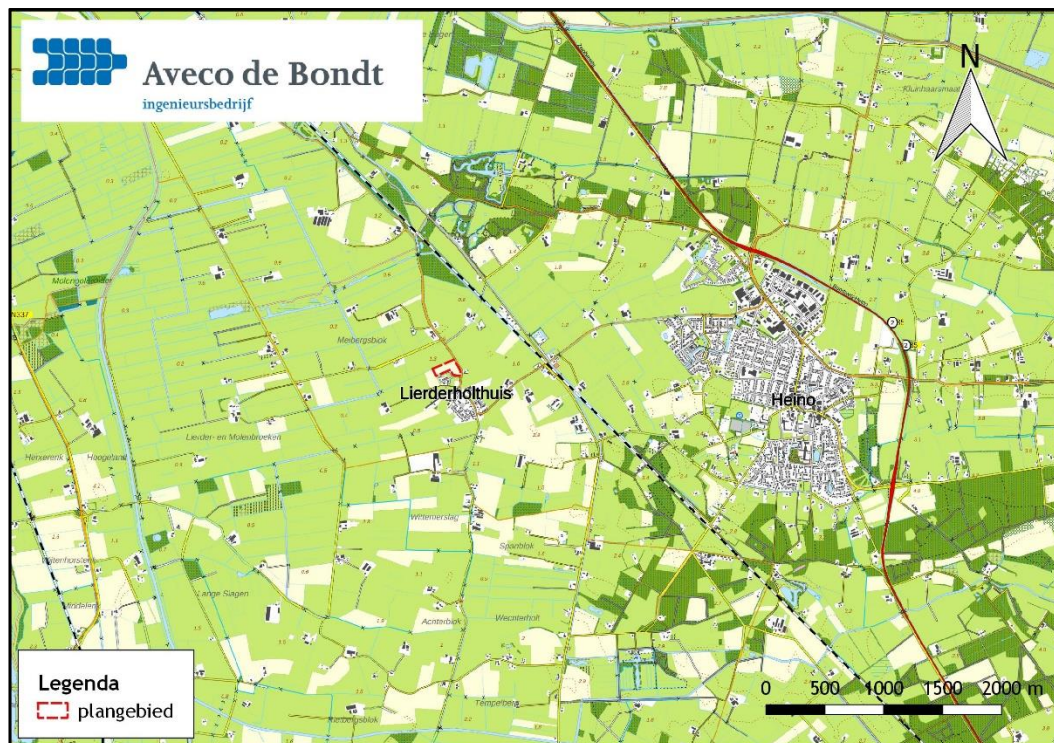
1	INLEIDING	3
1.1	Doel	4
1.2	Leeswijzer	4
2	WETTELIJK KADER: WET NATUURBESCHERMING	5
2.1	Soortbescherming	5
2.2	Gebiedsbescherming	8
2.3	Houtopstanden	8
3	HET PLANGEBIED	10
3.1	Huidige situatie	10
3.2	Toekomstige situatie	11
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	13
4.1	Onderzoeksmethode	13
4.2	Soortbescherming	13
4.3	Gebiedsbescherming	19
4.4	Houtopstanden	20
5	TOETSING WET NATUURBESCHERMING	21
5.1	Soortbescherming	21
5.2	Gebiedsbescherming	22
5.3	Houtopstanden	22
5.4	Zorgplicht	22
6	SAMENVATTING	23
6.1	Soortbescherming	23
6.2	Gebiedsbescherming	24
6.3	Houtopstanden	24
7	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE 1	BRONNEN	26

1 INLEIDING

De vakgroep Ecologie van Aveco de Bondt heeft een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de bestemmingsplanwijziging van het terrein aan de Lierderholthuisweg te Lierderholthuis (Gemeente Raalte). In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Voorafgaand aan de realisatie van een beoogde herontwikkeling dient te worden nagegaan of binnen en in de nabijheid van het plangebied streng beschermde plant- en diersoorten en/of natuurgebieden aanwezig zijn en of deze worden aangetast. De eerste stap om de aanwezigheid te bepalen is het uitvoeren van een quickscan flora en fauna.

Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland, de raakvlakken en mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op soortenbescherming en gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en op houtopstanden. Uit deze quickscan blijkt of de plannen (mogelijk) leiden tot aantasting van beschermde soorten en/of gebieden en of vervolgstappen noodzakelijk zijn, zoals nader onderzoek, een ontheffing en/of een vergunning.

Afbeelding 1: Topografische ligging van het plangebied te Lierderholthuis (kaart: Aveco de Bondt, 2019).

In 2015 heeft een bestemmingsplanwijziging van een perceel aan de Lierderholthuisweg (Gemeente Raalte) plaatsgevonden. In de actualisatie van dit bestemmingsplan is geen onderzoek naar beschermde flora en fauna opgenomen. Om die reden heeft de Gemeente Raalte een

verzoek ingediend om deze zogenoemde quickscan flora en fauna voor het betreffende perceel uit te voeren.

1.1 Doel

De quickscan flora en fauna heeft meerdere doelen:

- vaststellen van (mogelijk aanwezige) beschermde flora en fauna;
- vaststellen of er nader onderzoek uitgevoerd moet worden naar beschermde flora en fauna;
- bepalen wat de effecten zijn van de ingreep op beschermde flora en fauna;
- vaststellen of er nader onderzoek gedaan moet worden naar de effecten op beschermde gebieden;
- indien negatieve effecten op beschermde flora en fauna en/of beschermde gebieden te verwachten zijn, dient te worden bepaald of in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing (soortbescherming) of vergunning (gebiedsbescherming) nodig is.

1.2 Leeswijzer

De quickscan flora en fauna bestaat uit 7 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk beschrijft de inleiding en leeswijzer. In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader besproken en vormt de relevante regelgeving voor het beoordelingskader waarbinnen de effecten van de ruimtelijke ingreep op de mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied met de huidige ligging en de toekomstige ingrepen. Hoofdstuk 4 bestaat uit de onderzoeksmethode, de resultaten en de effectenbeoordeling van de voorgenomen activiteit. Hoofdstuk 5 vormt de toetsing van de ingreep aan de vigerende wetgeving. Een samenvatting van de toetsing en de noodzakelijk vervolgstappen worden beschreven in hoofdstuk 6. Afsluitend geven we in hoofdstuk 7 een vrijblijvend advies.

2 WETTELIJK KADER: WET NATUURBESCHERMING

De Wet natuurbescherming (Wnb) beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving waarbij onderscheid wordt gemaakt in soort- en gebiedsbescherming. In onderstaande paragrafen wordt een globale toelichting gegeven met betrekking tot de achtergrond van deze nationale wetgeving waaraan voorgenomen ruimtelijke plannen en ingrepen worden getoetst.

2.1 Soortbescherming

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming gaat uit van de ‘zorgplicht’ (art 1.11 Wnb). De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Indien specifieke maatregelen dienen te worden uitgevoerd zal dit in onderhavig rapport worden toegelicht.

Tabel I. Zorgplicht Wet natuurbescherming

§ 1.3. Beschermingsmaatregelen algemeen		
art 1.11	lid	<ol style="list-style-type: none">1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:<ol style="list-style-type: none">a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, ofc. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Wnb is het verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te beschadigen of te plukken. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd. De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden (zie tabel II.). Voor de nationaal beschermde soorten heeft elke provincie een lijst opgesteld met soorten die in desbetreffende provincie zijn vrijgesteld.

Tabel II. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

§ 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn		
art 3.1	lid	<ol style="list-style-type: none">1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
§ 3.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn		
art 3.5	lid	<ol style="list-style-type: none">1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
§ 3.3 Beschermingsregime andere soorten		
art 3.10	lid	<ol style="list-style-type: none">1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:<ol style="list-style-type: none">a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, ofc. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vogels

Alle broedvogels in Nederland zijn gedurende het broedseizoen beschermd (art 3.1 en 3.5 Wnb) en in sommige gevallen ook buiten deze periode. Hierbij wordt door het bevoegd gezag onderscheid gemaakt tussen soorten uit de beschermingscategorie 1 t/m 4: jaarrond beschermde nesten (verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken), categorie 5: niet-jaarrond beschermde vogelnesten (verblijfplaatsen van vogels die regelmatig naar hun verblijf terugkeren en over voldoende flexibiliteit beschikken en 'overige soorten' (vogels die jaarlijks een nieuw nest maken dat alleen in het broedseizoen beschermd is). Na gelang de beschermingsstatus van het nest dienen maatregelen te worden getroffen om de functie van de nestlocatie te behouden.

Tabel III. Bescherming categorieën broedvogels

Categorie	Jaarrond beschermd	Omschrijving
1	ja	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	ja	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huisbus).
3	ja	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	ja	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5	ja, indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: spreeuw, oeverzwaluw, boerenzwaluw, ijsvogel).
'overige soorten'	nee, alleen gedurende het broedseizoen	Soorten die jaarlijks gebruik maken van een nieuw nest (voorbeeld: merel, ringmus, houtduif).

Gedragscode

Binnen de Wnb bestaat de mogelijkheid om na gelang de voorgenomen activiteit en de ter plaatse aanwezige soorten, door middel van een goedgekeurde gedragscode een vrijstelling te verkrijgen van de verbodsbepalingen uit art 3.1, 3.5 en 3.10 Wnb. Een ontheffing is dan niet noodzakelijk. Wel dient aantoonbaar te worden gewerkt conform de betreffende gedragscode blijft te allen tijde de zorgplicht van kracht.

2.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Natuurnetwerk Nederland

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status van het NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (Provincies). Voor NNN-gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen. Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het "nee, tenzij" principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant worden aangetast, in principe niet zijn toegestaan, tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten het gebied dat deel uitmaakt van de NNN. Als de ingreep wordt toegestaan, is natuurcompensatie verplicht.

2.3 Houtopstanden

De Wnb stelt dat wanneer bos wordt gekapt, dit binnen drie jaar na de kap dient te worden herplant. Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan dient dat elders (compensatie) plaats te vinden. Onder houtopstanden vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen, maar die niet op erven of in tuinen staan;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat, uitgezonderd populieren en wilgen.

Voordat een perceel bos, dat onder de Wnb valt, wordt gekapt, dient een kapmelding te worden gedaan. Een kapmelding moet minstens één maand voor de kap worden gedaan. Binnen één jaar na melding moet de kap worden uitgevoerd.

In sommige gemeenten volstaat een kapmelding niet altijd en is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of

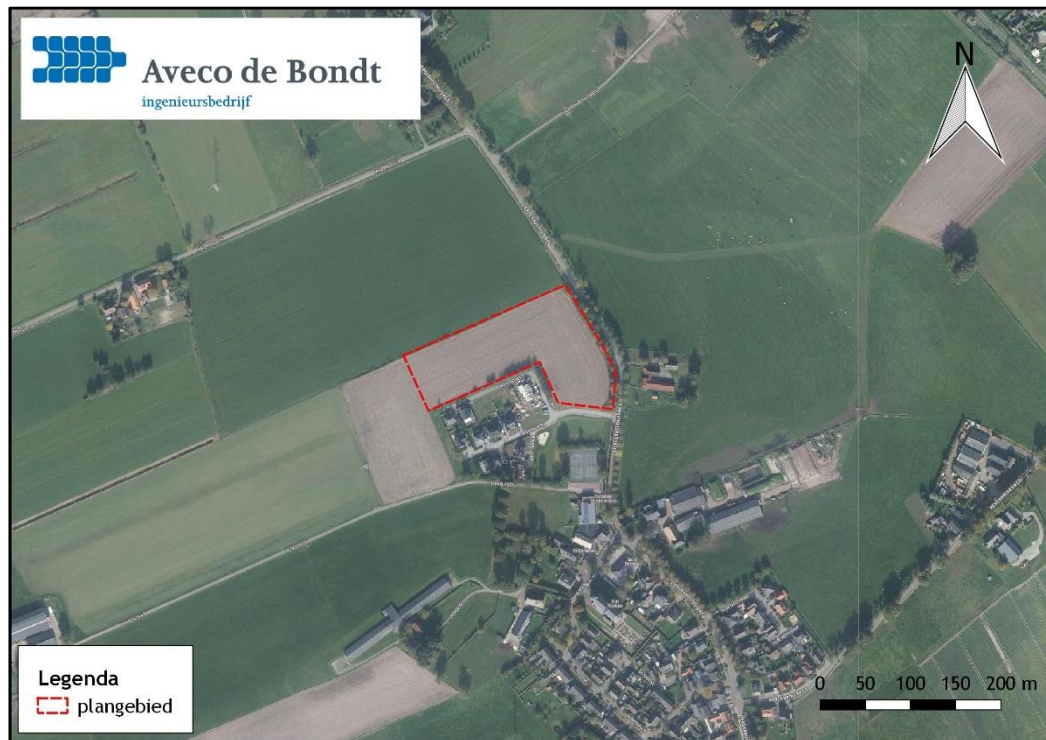

vergunningsplicht geldt. Verder worden de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vastgesteld.

3 HET PLANGEBIED

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in een akkerlandschap aan de noordkant van Lierderholthuis (Gemeente Raalte, provincie Overijssel). Het plangebied wordt aan de oostzijde begrensd door de Lierderholthuisweg en aan de noord- en westzijde door agrarische percelen. Ten zuiden en zuidwesten van het perceel zijn de Molenerven en de Lierderbroek gelegen waaraan enkele woonhuizen grenzen en nieuwbouw plaatsvindt. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

Afbeelding 2: Luchtfoto met begrenzing van het plangebied aan de Lierderholthuisweg (Aveco de Bondt, 2019).

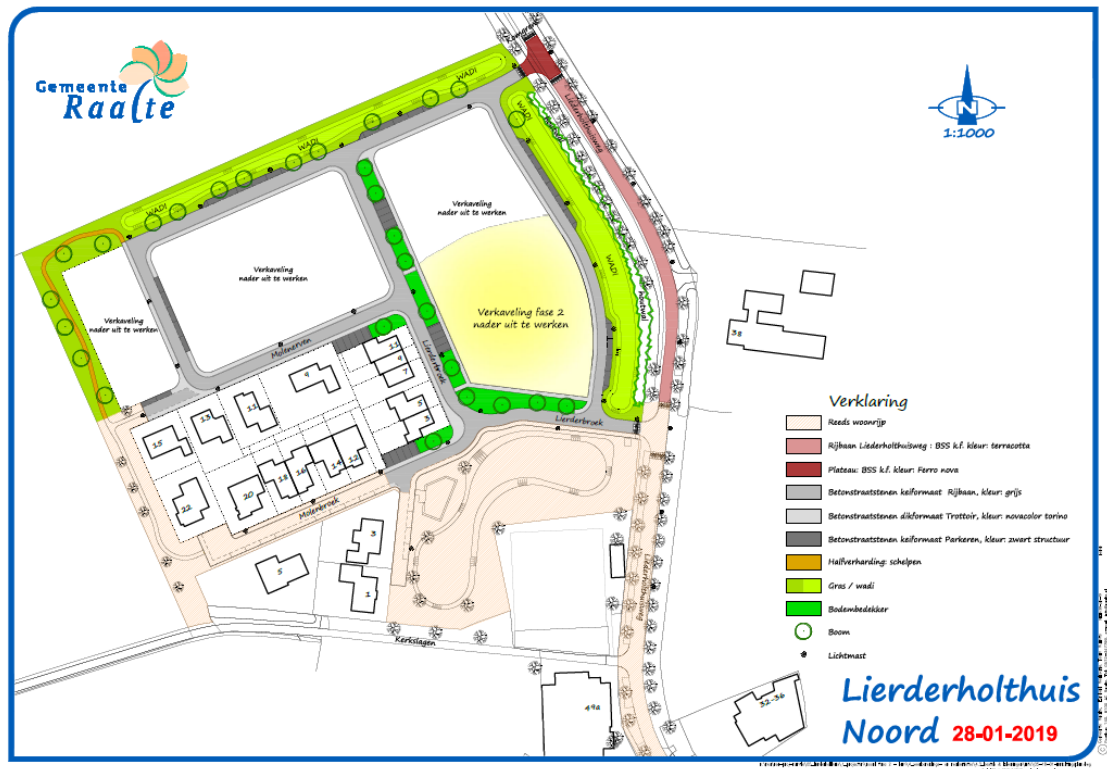
Het plangebied bestaat uit een akkerperceel dat in 2018 werd gebruikt als maïsland. Het terrein is momenteel niet in gebruik. Het perceel bestaat uit een grotendeels kale grond met resten van maïsplanten en opkomend gras. Aan de oostkant van het perceel is een bomenrij gelegen. Ten zuiden staat een rij aan struikachtige planten en opslag. Om een globale indruk te geven van het plangebied zijn enkele impressiefoto's opgenomen.

Afbeelding 3: Impressiefoto's perceel aan de Lierderholthuisweg (Aveco de Bondt, 2019).

3.2 Toekomstige situatie

Het beoogde plan betreft de verkaveling van het akkerperceel en de bouw van enkele woonhuizen. Hiervoor wordt het terrein bouwrijp gemaakt door de aanleg van een bouwweg en kabels en leidingen, mogelijk zal een deel van het terrein opgehoogd worden met grond. Aan de noordoostzijde wordt een ontsluitingsweg gecreëerd. Hiervoor worden enkele bomen gekapt en wordt een duiker geplaatst. Concrete indeling van het perceel is nog niet bekend. Onderstaande afbeelding geeft een indruk van indeling het plangebied.

Afbeelding 4. Inrichtingsplan Lierderholthuis Noord (Gemeente Raalte, 2019).

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

Dit hoofdstuk beschrijft de methode en resultaten van de quickscan flora en fauna. Uit dit hoofdstuk blijkt welke potenties het plangebied heeft als leefgebied voor strikt beschermde soorten. Verder maakt dit hoofdstuk duidelijk of er beschermde natuurgebieden of houtopstanden aanwezig zijn.

4.1 Onderzoeksmethode

Bij het opstellen van de quickscan flora en fauna is gebruik gemaakt van de meest recente landelijke en provinciale archief- en verspreidingsgegevens. In de bijlage zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven. Door middel van een literatuuronderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen en welke flora en fauna mogelijk in het plangebied aanwezig is.

Aanvullend is de aanwezigheid van mogelijk in de omgeving voorkomende soorten onderzocht door middel van een eenmalig veldbezoek op locatie. Op 9 januari 2019 heeft D. Boonstra, een ecooloog van Aveco de Bondt, het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van het aanwezige habitat en de geschiktheid ervan te beoordelen voor de mogelijk voorkomende beschermde soorten. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie. Niet alle soortgroepen zijn gedurende het hele jaar actief of aanwezig. Bovendien zijn meerdere veldbezoeken noodzakelijk voor een volledig onderzoek naar bepaalde soortgroepen, zoals vleermuizen. De quickscan is de eerste stap in het proces om de haalbaarheid van het plan op het gebied van flora en fauna te onderzoeken. Bij aanwezigheid van specifieke habitatkenmerken is hier extra aandacht aan besteed tijdens het veldbezoek. Bomen binnen en direct grenzend aan het plangebied zijn tijdens het veldbezoek beoordeeld op potentie voor de aanwezigheid van nesten en/of holten van broedvogels en vleermuizen.

4.2 Soortbescherming

4.2.1 Vaatplanten

Op grond van literatuurgegevens (NDFF, 2019) komen in de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten vaatplanten voor.

Het habitat binnen de projectlocatie bestaat uit een akker die in 2018 nog in gebruik was voor de productie van maïs. Gedurende het veldbezoek waren de resten van de maïsplanten nog aanwezig. Verdere flora bestond uit net opkomend gras en enkele kiemplanten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Beschermde plantensoorten stellen doorgaans specifieke eisen aan de standplaats, voedselarme en/of kalkrijke situaties, kwelsystemen, enz. Dergelijke geschikte groeiomstandigheden zijn binnen het

plangebied niet aanwezig waardoor de aanwezigheid van beschermde vaatplanten wordt uitgesloten.

4.2.2 Vleermuizen

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 2016; NDFF, 2019) komen in de omgeving van het plangebied diverse beschermde soorten vleermuizen voor. Dit zijn de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen. Daarnaast gebruiken vleermuizen open water en opgaande beplanting als foerageergebied en worden lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen en bomenrijen, gebruikt als vliegroute. De mogelijke aanwezigheid van deze leefgebiedfuncties wordt in het kader van de voorgenomen ingreep binnen het plangebied nader toegelicht.

Verblijfplaatsen in bebouwing binnen het plangebied

Gebouwbewonende vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis worden onder andere aangetroffen in spouwmuren, op zolders, achter (gevel)betimmering en dakbeschot. Binnen het plangebied bevindt zich geen bebouwing waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten vleermuizen kan worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen in bomen binnen het plangebied

In bomen kunnen vleermuizen als rosse vleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis en Baardvleermuis worden aangetroffen achter loshangend schors en in boomholten. Aan de rand van het plangebied staan enkele bomen. Dit betreffen over het algemeen vrij jonge bomen. De aanwezige bomen zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd. Hierin zijn geen boomholtes, scheuren of loshangende schorsdelen aangetroffen die geschikt zijn voor vleermuizen om in of achter te verblijven. Op basis van de fysieke eigenschappen van de bomen kan de aanwezigheid van een verblijfsfunctie van boombewonende vleermuizen worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen buiten het plangebied

In de ten zuiden van het plangebied gelegen bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Toegangsmogelijkheden zijn de open spouwgaten en mogelijke ruimtes onder de dakpannen.

Foerageergebied

Opgaande beplanting en beschutte waterrijke delen zijn potentieel foerageergebied voor vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. In dergelijke gebieden zijn veel insecten (voedsel) te vinden. Foerageergebieden zijn beschermd als door het (tijdelijke) verlies ervan verblijfplaatsen in de directe omgeving worden aangetast. De aan de rand van het plangebied aanwezige bomenrijen kunnen dienst doen als foerageergebied.

Vliegroutes

Landschappelijke structuren zoals watergangen, boomsingels en lanen worden door vleermuizen veelal gebruikt om zich binnen het landschap te oriënteren op weg van verblijfplaats naar belangrijk foerageergebied en terug. Ook worden dergelijke elementen gebruikt als migratieroute van zomerverblijven naar winterverblijven. Vliegroutes zijn beschermd wanneer bij verstoring van een dergelijke route dit een indirect gevolg heeft op een verblijfplaats in de omgeving. De mate van belangrijkheid van een vliegroute houdt verband met de aanwezigheid van alternatieve routes, afstand tot (belangrijk) foerageergebied, het seizoen, weersomstandigheden en lokaal voedselaanbod.

Aan de oostrand van het plangebied zijn bomenrijen aanwezig die theoretisch dienst kunnen doen als verbinding tussen de bebouwde kom, waar zich verblijfplaatsen kunnen bevinden, en het buitengebied om te foerageren (zie afbeelding 5).

Afbeelding 5: Potentiële vliegroute langs de oostrand van het plangebied te Lierderholthuis in oranje (Aveco de Bondt, 2019).

4.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 2016; NDFF, 2019) komen in de directe omgeving van het plangebied de volgende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren voor: das, otter, steenmarter en eekhoorn.

Het voorkomen van overige beschermde soorten grondgebonden zoogdieren in het plangebied wordt gezien de ligging in open akkerperceel en het hierbij aanwezige habitat niet verwacht.

Das

Waarnemingen van das liggen op 1,2 kilometer ten noorden van het plangebied. Hier liggen meerdere bossen waaronder het Landgoed van Huize de Colckhof. De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Ze prefereren gebieden met voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven.

Binnen het plangebied zijn geen bosschages aanwezig waarin een verblijfplaats van das gevestigd is. Door het ontbreken van voldoende reliëf, rust en beschutting zijn er voor de das geen mogelijkheden om een burcht aan te leggen. De aanwezigheid binnen het plangebied van een vaste rust- of verblijfplaats van das wordt uitgesloten.

Steenmarter

Op basis van het ontbreken van bebouwing en overige verblijfsmogelijkheden, wordt de aanwezigheid van een vast rust- of verblijfplaats van steenmarter binnen het plangebied uitgesloten.

Eekhoorn

De aanwezige bomen binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn tijdens het veldbezoek gecontroleerd op aanwezigheid van eekhoornnesten. Deze zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van eekhoorn worden daarom uitgesloten.

Otter

Waarneming van otter liggen op 1,2 kilometer ten noorden van het plangebied (NDFF, 2019). Het betreft mestsporen. De otter komt voor in schoon water met voldoende dekking, voedsel en rust (Zoogdierverseniging, 2018). Het plangebied ligt aan de rand van een woonwijk, midden in open agrarisch gebied. Aan de rand van het plangebied liggen kleine smalle sloten waarbij het langs de oevers ontbreekt aan voldoende dekking. Het voorkomen van otter binnen het plangebied kan dan ook worden uitgesloten.

Overige grondgebonden zoogdieren

Andere beschermde grondgebonden zoogdieren komen op basis van bekende verspreidingsgegevens niet voor binnen het plangebied of in de directe omgeving. Daarnaast gelden voor deze soorten doorgaans specifieke habitateisen die binnen het plangebied ontbreken. Het voorkomen van overige beschermde soorten grondgebonden zoogdieren in het plangebied kan daarmee met voldoende zekerheid worden uitgesloten.

4.2.4 Broedvogels

Algemeen voorkomende broedvogels kunnen overal tot broeden komen, van een open akker (kievit), naar een slootkant (meerkoet), in een klein struikje (winterkoninkje), tot bomen (houtduif) en gebouwen (spreeuw). Deze soorten zijn alleen beschermd op het moment waarop ze een nest hebben met eieren en jongen. Van enkele vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd. Deze jaarrond beschermde soorten broeden doorgaans in bomen (o.a. ransuil, buizerd) en in gebouwen (huismus, gierzwaluw).

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten aangetroffen: houtduif, zilvermeeuw, buizerd, vink, koolmees, roodborst en huismus. Er dient te worden opgemerkt dat het veldbezoek buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden. Hierdoor kunnen geen conclusies worden getrokken uit het ontbreken van specifieke soortwaarnemingen in het veld. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Om die reden is het uit te sluiten dat jaarrond beschermde vogelsoorten die aan gebouwen zijn gebonden een nestlocaties hebben in het plangebied.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Roofvogels

Uit de omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van buizerd, havik en sperwer (NDFF, 2019). Tijdens het veldbezoek zijn de bomen gecontroleerd op de aanwezigheid van een nest van dergelijke soorten.

Nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten die in bomen nestelen, zoals uilen en roofvogels, zijn niet aanwezig. Verder zijn geen sporen (plukplaatsen, braakballen, mestsporen en ruiveren) van deze soorten aangetroffen. Jaarrond beschermde nestlocaties worden binnen het plangebied uitgesloten.

Niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5 en overige soorten)

Soorten waarvan het nest valt onder beschermingscategorie 5 betreffen voor een groot deel holtebroeders zoals koolmees, pimpelmees, spreeuw en boomkruiper. Binnen het plangebied ontbreekt het aan dergelijke nestmogelijkheden. Wel zijn er bomen aanwezig waar een soort als ekster een nest in kan bouwen. Nesten uit categorie 5 kunnen een jaarrond beschermde status hebben wanneer sprake is van zwaar wegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. In onderhavige situatie is dit niet aan de orde aangezien in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn waar de soort gebruik van kan maken bij het (tijdelijk) verdwijnen van de betreffende nestlocatie.

Door de aanwezigheid van opgaande begroeiing, slootkanten, weidelandschap en bomen zijn er broedmogelijkheden voor 'algemene' soorten waarvan het nest niet jaarrond is beschermd en niet valt onder beschermingscategorie 5. In de bomen aan de oostkant van het plangebied is een nest aangetroffen. Dit betreft hoogstwaarschijnlijk een nest van duif. Daarnaast is zijn in de ten noorden gelegen weide, broedparen van kievit en scholekster bekend (Atlas van Overijssel, 2019).

4.2.5 Amfibieën

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2019) komen van de in Nederland aanwezige beschermde amfibieën poelkikker, kamsalamander en bastaardkikker in de omgeving van het plangebied voor. Waarnemingen zijn bekend op 1,2 kilometer ten noorden van het plangebied op het natuurterrein dat rondom Huize de Colckhof is gelegen. Beschermde soorten amfibieën stellen vaak specifieke eisen aan het leefgebied. Zo hebben ze een voorkeur voor gebieden met een (door de mens veroorzaakt) pionierskarakter (rugstreeppad), vochtige heideterreinen of komen ze voor in ondiepe (tijdelijke) wateren. Het plangebied bestaat enkel uit een oude maïsakker met aangrenzende watergang, waardoor dergelijke habitattypen ontbreken binnen het plangebied. Voor voortplanting zijn amfibieën aan water gebonden. Aan de noord-, west- en oostrand van het plangebied ligt een watergang die als voorplantingslocatie voor algemene soorten amfibieën kan dienen.

4.2.6 Reptielen

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2019) komen geen van de in Nederland aanwezige beschermde reptielen in de omgeving van het plangebied voor. Beschermde soorten reptielen stellen vaak specifieke eisen aan hun habitat zoals de aanwezigheid van bos(randen), houtwallen, (vochtig) heideterrein, (structuurrijke) weg- en spoorbermen en ruigten. Het plangebied bestaat uit een oude maïsakker waarin dergelijke habitattypen ontbreken. Door het ongeschikte habitat en het ontbreken van verspreidingsgegevens wordt de aanwezigheid van beschermde soorten reptielen uitgesloten.

4.2.7 Vissen

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2019; Ravon, 2019) komt 1 kilometer ten zuidwesten van het plangebied grote modderkruiper voor. Grote modderkruiper komt voor in ondiepe wateren met stilstaand of langzaam stromend water. De soort prefereert sloten met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei waarbij hij een voorkeur heeft voor verlandende wateren in laag dynamische overstromingsvlakten en moerasgebieden. Grote modderkruiper kan in drooggevallen wateren overleven door zich in te graven in de modder en komt daardoor voor in wateren waar andere vissoorten zich slecht kunnen handhaven. Grote modderkruiper is gevoelig voor concurrentie en predatie door andere vissoorten, vooral in het larvestadium (BIJ12, 2017; RAVON.nl, 2018).

Langs de noord-, west- en oostrand van het plangebied is een watergang gelegen. De ten noorden en westen gelegen watergang betreft een ondiepe watergang waarin vooral gras aanwezig was ten tijde van het locatiebezoek. Dit indiceert dat de geul een groot deel van de tijd droog staat. De ten oosten gelegen watergang betreft een iets bredere, dichtbegroeide watergang waarin ten tijde van het locatiebezoek water stond. Deze sloot vormt potentieel leefgebied voor grote modderkruiper.

Overige streng beschermde soorten vissen stellen doorgaans specifieke eisen aan het habitat, zoals natuurlijke beken en rivieren met zand of grindbodem. Binnen het plangebied ontbreken dergelijke watergangen waardoor de aanwezigheid van overige streng beschermde vissoorten wordt uitgesloten.

4.2.8 Vlinders en libellen

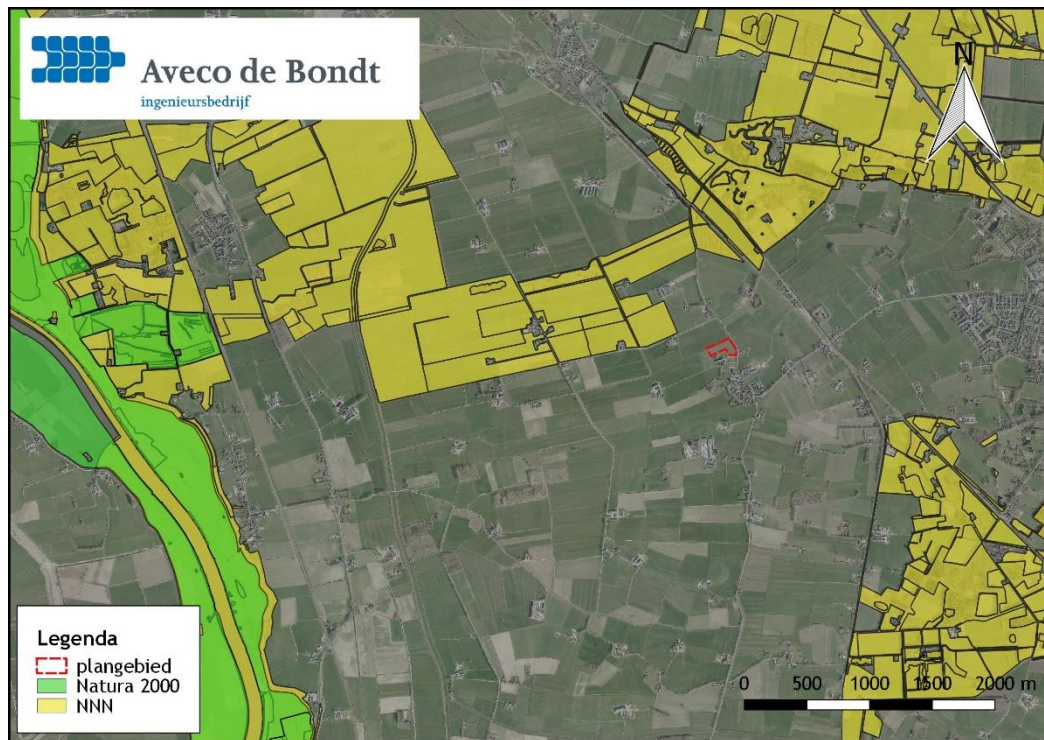
Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2019) komen in de omgeving van het plangebied geen streng beschermde vlinders of libellen voor. Beschermde soorten vlinders en libellen stellen specifieke eisen aan het habitat waaronder de aanwezigheid van waardplanten en komen doorgaans alleen voor in natuurterreinen, zoals (duin)graslanden, vochtige, zonnige of open bossen, heideterrein en hogere zandgronden. Het plangebied bestaat uit een oude maïsakker waardoor dergelijk habitat niet aanwezig is. Gezien het ontbreken van waarnemingen in de omgeving van het plangebied, de ligging buiten bekend verspreidingsgebied en het ontbreken van geschikt habitat is het niet aannemelijk dat beschermde soorten vlinders of libellen voorkomen in het plangebied.

4.2.9 Overige soorten

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (NDFF, 2019) komen in de omgeving van het plangebied geen beschermde overige soorten insecten, slakken en weekdieren voor. Van de beschermde overige soorten zijn een groot aantal aan water gebonden (o.a. platte schijfhoren en Europese rivierkreeft). Andere op land wonende soorten hebben beperkte verspreidingsgegevens en leven onder schors van bomen in Zuid-Nederland (o.a. vermiljoenkever). Beschermde insecten, slakken en weekdieren worden gezien de verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit of ligt niet in een gebied dat beschermd is in het kader van de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De meest nabijgelegen beschermde natuurgebieden liggen op ongeveer 300 meter ten noordwesten (NNN) en 4 kilometer (Natura 2000-gebied Rijntakken) van het plangebied. Onderstaande afbeelding geeft de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde natuurgebieden weer.

Afbeelding 6: Ligging plangebied Lierderholhuisweg ten opzichte van het de NNN (geel) en Natura 2000-gebied (groen) (Aveco de Bondt, 2018).

4.4 Houtopstanden

Het plangebied ligt buiten de ‘bebouwde kom Boswet’ waardoor aanwezige bomen mogelijk deel uitmaken van beschermde houtopstand.

5 TOETSING WET NATUURBESCHERMING

In dit hoofdstuk wordt bepaald of de plannen mogelijk leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming zoals genoemd in hoofdstuk 2. Hierbij worden de resultaten van de quickscan (hoofdstuk 4) getoetst aan de ingrepen die gepland zijn (hoofdstuk 3). Uit dit hoofdstuk volgt de conclusie of er al dan niet vervolgwerkzaamheden nodig zijn. Denk daarbij aan een nader onderzoek om de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten aan te tonen, een voortoets om effecten op beschermde natuurgebieden te onderzoeken of het aanvragen van een ontheffing / vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming.

5.1 Soortbescherming

5.1.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen buiten het plangebied

In de ten zuiden gelegen bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Door tijdens de uitvoering en in de eindsituatie het aanlichten van deze zone vanuit het plangebied te voorkomen, is verstoring van een eventuele verblijfsfunctie niet aan de orde.

Foerageergebied

De geplande herontwikkeling van het terrein leidt mogelijk tot een lichte afname in beschikbaar foerageergebied door de kap van een deel van de bomenrand aan de oostrand van plangebied. In de omgeving zijn echter voldoende alternatieve bomenranden aanwezig die als alternatief foerageergebied voor vleermuizen kunnen dienen. Door het aanlichten van de te behouden bomenrand in de tijdelijke en definitieve situatie te voorkomen zijn (indirecte) negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen uit te sluiten. Verstoring van essentieel foerageergebied wordt daarmee uitgesloten.

Vliegroute

De bomenrij ten oosten van het plangebied kan theoretisch dienst doen als verbinding tussen de bebouwde kom, waar zich verblijfplaatsen kunnen bevinden, en het buitengebied om te foerageren. Naar aanleiding van de plannen worden enkele bomen gekapt. Echter is er aan de overzijde van de weg nog een bomenrij aanwezig, waardoor de potentie tot vliegroute blijft bestaan. Door het aanlichten van de bomenrijen in de tijdelijke en definitieve situatie te voorkomen, kan verstoring van een mogelijke vliegroute en daarmee (indirecte) negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen worden uitgesloten.

5.1.2 Broedvogels

Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. De randen van het plangebied vormen geschikte broedplaatsen voor algemene vogelsoorten in bomen, slootjes,

weides en struiken. Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren of te starten buiten het broedseizoen. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen nesten van vogels die actief in gebruik zijn, niet worden aangetast of verstoord. Het broedseizoen loopt van globaal medio maart - eind juli, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur.

5.1.3 Vissen

De rondom het plangebied gelegen sloot vormt mogelijk geschikt leefgebied voor grote modderkruiper. Naar aanleiding van de plannen vinden werkzaamheden aan de watergangen plaats waardoor verstoring van eventueel aanwezige grote modderkruiper mogelijk is. Geadviseerd wordt een nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van grote modderkruiper. Als uit het nader onderzoek de aanwezigheid van grote modderkruiper blijkt, dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Basis voor de ontheffingsaanvraag is een activiteitenplan waarin benodigde (aangepaste) werkzaamheden worden omschreven om negatieve gevolgen op grote modderkruiper te voorkomen.

5.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op 4 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken en 300 meter van het dichtstbijzijnde NNN-gebied. Gezien de afstand en de aard van de ingreep is er geen sprake van (in)directe aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden of van een effect op de kernkwaliteiten van het NNN. Een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk. Een 'nee tenzij-toets' is niet noodzakelijk.

5.3 Houtopstanden

De aan de randen van het plangebied aanwezige houtopstanden liggen buiten de 'bebouwde kom Boswet'. Houtopstanden buiten de bebouwde kom zijn beschermd wanneer het om tenminste 1.000 m² of 20 bomen in een rijbeplanting gaat, met uitzondering van populieren en wilgen. Naar aanleiding van de plannen wordt een strook van 8-9 meter beplanting verwijderd. Deze beplanting valt buiten de gestelde eisen voor beschermde houtopstand.

5.4 Zorgplicht

In het kader van de zorgplicht geldt voor onderhavig situatie dat er uitgezonderd het rekening houden met het 'broedseizoen' geen (soort)specifieke maatregelen hoeven te worden getroffen uitgezonderd de 'algemene' aandacht voor eventueel aanwezige individuen bij de uitvoering van het werk.

6 SAMENVATTING

In opdracht van de Gemeente Raalte heeft de vakgroep Ecologie van Aveco de Bondt een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de herontwikkeling van het perceel aan de Lierderholthuisweg. Het beoogde plan betreft het bouwrijp maken van het terrein zodat het geschikt wordt voor verkaveling. Bomenkap en aanpassingen aan omliggende watergangen zijn niet opgenomen in de toetsing.

Om vast te stellen of met de ontwikkeling leefgebieden van beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland) worden aangetast, is als eerste stap een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Onderstaand zijn de resultaten van de quickscan samengevat.

6.1 Soortbescherming

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de quickscan opgenomen met de te verwachten effecten, te treffen maatregelen en te nemen vervolgstappen.

Tabel 1. Samenvatting quickscan flora en fauna Lierderholthuisweg.

Soort(groep)	Waargenomen / te verwachten soorten	Functie	Verstoring	Verbodsbepaling Wnb	Maatregelen/ vervolgstappen
Vaatplanten	geen	-	-	-	-
Vleermuizen	diverse soorten	foerageergebied	mogelijk	Artikel 3.5	uitstraling verlichting naar omgeving in tijdelijke en definitieve situatie voorkomen
	diverse soorten	vliegroute	mogelijk	Artikel 3.5	
Grondgebonden zoogdieren	geen	-	-	-	-
Broedvogels	algemene broedvogels: vink, Kievit, e.d.	nestlocatie	mogelijk	Artikel 3.1	werkzaamheden (starten) buiten broedseizoen (15 maart tot 1 augustus); of voorafgaand aan werkzaamheden een broedvrijcontrole uit laten voeren
Amfibieën	geen	-	-	-	-
Reptielen	geen	-	-	-	-

Vissen	grote modderkruiper	leefgebied	mogelijk	Artikel 3.10	nader onderzoek watergang*
Vlinders en libellen	geen	-	-	-	-
Overige soorten	geen	-	-	-	-

*Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek dienen aanvullende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats te garanderen. Deze maatregelen dienen te worden vastgelegd in een activiteitenplan en door middel van een ontheffingsaanvraag ter beoordeling bij het bevoegd gezag te worden voorgelegd.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In het kader van de zorgplicht zijn, ten behoeve van onderhavig project uitgezonderd het rekening houden met het 'broedseizoen', geen soortspecifieke maatregelen noodzakelijk.

6.2 Gebiedsbescherming

In het kader van gebiedsbescherming is gekeken of de toekomstige ontwikkelingen leiden tot negatieve effecten op natuurgebieden beschermd middels de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Op basis van de afstand, de ligging aan de rand van bebouwd gebied en de afwezigheid van een directe relatie / verbinding met een Natura 2000-gebied of NNN, zijn geen negatieve effecten te verwachten als gevolg van de herontwikkeling van het perceel aan de Lierderholthuisweg. De plannen leiden niet tot (significante) aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden of van kernkwaliteiten van de NNN. Een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming is dan ook niet nodig. Een 'nee-tenzij' toets in het kader van de NNN is niet nodig.

6.3 Houtopstanden

Het plangebied ligt buiten de 'bebouwde kom Boswet' waardoor de aanwezige houtopstand mogelijk deel uitmaakt van de Boswet. Echter voldoet de te kappen houtopstand niet aan de gestelde eisen. Nadere toetsing in dit kader is niet aan de orde.

7 AANBEVELINGEN

Zowel de streng beschermde stadsvogel huismus als diverse soorten vleermuizen komen de laatste jaren meer en meer onder druk te staan door de toename in ruimtelijke ontwikkeling, (grootschalige) renovatie en na-isolatie. In de directe omgeving van het plangebied zijn huismussen aangetroffen. Door aanpassingen te doen in de geplande nieuwbouw, kunnen de woningen eenvoudig geschikt gemaakt worden voor huismus. Daarnaast zijn er mogelijkheden tot het creëren van verblijfplaatsen voor vleermuizen. Vrijblijvend doen wij dan ook graag enkele aanbevelingen om de toekomstige situatie voor onder andere bovenstaande soorten te verduurzamen.

- De nieuwbouw kan eenvoudig geschikt gemaakt worden voor vleermuizen door openingen en ruimte in de spouwmuur te creëren, kasten in te metselen, of ruimte achter gevelbetimmering te creëren;
- Indien bij de nieuwe woningen een pannendak wordt aangebracht, kan een vogelvide worden toegepast om nestmogelijkheden te creëren voor huismus. Deze soort gaat in aantallen achteruit in Nederland;
- De nieuwbouw kan tevens geschikt gemaakt worden voor huismus door het inbouwen van nestkasten;
- Indien in de nieuwe situatie struiken en bomen worden aangeplant, wordt geadviseerd om inheemse soorten aan te planten, zoals vuilboom, gelderse roos, kornoelje en kardinaalsmuts. Inheemse beplanting is over het algemeen aantrekkelijker voor insecten en vogels. Daarnaast wordt beplanting geadviseerd om het plangebied geschikt te maken als schuil- en foerageermogelijkheden voor huismus, dit komt de eventuele verblijfplaatsen ten goede.

BIJLAGE 1 BRONNEN

Literatuurlijst

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center &
EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Websites

ndff-ecogrid.nl, bezocht op 12 december 2018
www.ravon.nl, bezocht op 7 januari 2019
gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel/v1, bezocht op 9 januari 2019
www.zoogdiervereniging.nl, bezocht op 8 januari 2019